رسالة شهاب الدين السهروردي إلى الإمام فخر الدين الرازي

المصدر:

http://ganjineh.kateban.com/post/3151

مکتوب شهاب‌الدین سهروردی به فخر رازی

مقدمه

امام فخرالدین رازی (544-606ق)، از برجسته‌ترین و مشهورترین متکلّمان مسلمان به شمار می‌آید که تأثیرگذاری فراوانی در جریان فکری و کلامی اهل سنّت داشته است. جایگاه علمی ویژه وی عاملی بوده است تا در زمان حیات خود، مورد توجه صوفیان و عارفان مشهور و شناخته شده معاصر خویش قرار گیرد و برخی از آنان به نوشتن نامه‌هایی به وی اقدام کنند.

از میان مکتوبات بزرگان اهل تصوف به فخر رازی، پیش از این مکتوب محیی‌الدین ابن عربی (درگذشته 638ق) به وی معرفی و منتشر شده است. مکتوب مختصر و موجزی نیز از شهاب‌الدین عمر بن محمد سهروردی (درگذشته 632ق) ـ صوفی مشهور بغدادی و مؤسس طریقت سهروردیه ـ باقی مانده که احتمالاً تا کنون معرفی و تصحیح نشده است. نگارنده این سطور، سه نسخه از این مکتوب را لابه‌لای مجموعه‌های خطی شناسایی کرده که با مقابله آنها با یکدیگر، به تصحیح آن در این نوشتار اقدام کرده است.

مشخصات سه مجموعه خطی حاوی این رساله به شرح زیر است:

1. نسخه شماره 3764 در مدرسه عمریه دمشق که پیش‌تر در دارالکتب ظاهریه این شهر بوده و سپس به کتابخانه ملی اسد انتقال یافته است. مکتوب سهروردی، رساله چهاردهم این مجموعه و سه صفحه 201پ الی 202پ آن را شامل می‌شود و در فهرست ظاهریه، تحت عنوان «رسالة مواصلة من الشیخ الشهاب السهروردی الی الامام الفخر الرازی» معرفی شده است.[1] این نسخه را با علامت اختصاری «ظ» شناسانیده‌ایم.

2. نسخه شماره 594 در کتابخانه مجلس شورای اسلامی. نسخه کهنی است از سده هفتم هجری، شامل چند رساله و مکتوب از سه تن از عرفای بزرگ سده هفتم، شامل محیی‌الدین ابن عربی و شهاب‌الدین سهروردی و سعدالدین حمّویی.[2] این نسخه به خط نسخ کهن کتابت شده و تاریخ تحریر رساله نخست آن 563ق است. مکتوب سهروردی به فخر رازی برگ‌های 108پ-109ر و دو سطر آغازین برگ 109پ از این نسخه را شامل می‌شود. این نسخه را با حرف «ج» شناسانیده‌ایم.

3. نسخه شماره 10717 در کتابخانه مجلس شورای اسلامی. مجموعه‌ای است شامل چهارده رساله از تألیفات چند تن از علمای اهل سنّت و اعلام تصوف، از جمله چهار رساله از امام محمد غزالی، و رسائلی از ابوالقاسم قشیری، نجم‌الدین کبری، شهاب‌الدین سهروردی، جلال‌الدین سیوطی و زین‌الدین خوافی. این مجموعه به خط نستعلیق، از کاتبان و تواریخ مختلف است. رساله سیزدهم این مجموعه در ربیع‌الاول 927ق، و رساله دوم و همچنین رساله نهم آن ـ که نامه محیی‌الدین عربی به فخر رازی است ـ در 1053ق در دارالخلافه اکبرآباد کتابت شده است. مکتوب سهروردی، رساله دهم این مجموعه و دو صفحه 222 و 223 آن را شامل می‌شود.[3] این نسخه را با حرف «م» علامت‌گذاری کرده‌ایم.

متن مکتوب

وهذه نسخة كتاب كتبه ـ رحمة اللّٰه عليه ـ إلى الإمام العلامة فخر الدين الرازي ـ رحمه اللّٰه ـ:[4]

بسم اللّٰه الرحمن الرحيم

مَنْ تَعَيَّنَ في الزّمانِ بنَشْر[5] العلم، فقد عظُمَت نعمة[6] اللّٰه تعالى لديه، [ف]ينبغي للمتفطّنين الحُذّاق من أرباب الدّيانات أن يَمُدُّوه بالدُّعاء الصالح، ليُصَفّي اللّٰه تعالى مورد علمه بحقائق التقوى، ومصدره من شوائب الهَوى، إذ قطرة من الهَوى تُكدِّرُ بحراً من العلم. ونَوازع الهوى المركوزِ في النّفوس الإنسيّةِ المستصحبَةِ إيّاه من مَحتَدِها من العالَم السُّفلي إذا شابَتِ العلم حَطّتْهُ من أوجه، وفَرّقَتْهُ في مَهامِه الأفكار التي هي من نتائج النّفوس الجُزْويّة المُتَسَوِّرة إلى ذَروة العِلْمِ بما يحاوِلُ من استنفادِ قُوَّتِها فيه.

وإذا صَفَتْ مصادرُ العلم ومواردُه من الهَوى، أمَدَّتْهُ كلماتُ اللّٰه التي تَنْفَدُ البحار دون نَفادها، ويبقى العلمُ على كَمال قُوَّتِه لا يُضْعِفُه تردُّدُه في تجاويف الأفكار، فَتُجَزّيه

الأفكارُ وتُشَعِّبُه، وبقُوَّتِه تتلقّح [7] الفُهوم [8] المُستقيم [9] المزاج، إذ ما يتجزّئ من العُلوم ويتشعّب هو المطلوب الثاني ليس هو المطلوب الأول.

والعنايةُ بالبناء دون إحكام المباني عُدُولٌ عن العَدْلِ؛ وهذه رُتْبةُ الرّاسخينَ في العلم، [المُتَوَسِّمين بصورة العَمَل،] [10] لا المُتَرَسِّمينَ بصورة العلم، المُتشعَّب المُتَجَزِّي، وهُم وُرّاث الأنبياء عليهم السلام، كَرّ عَمَلُهم على العِلم، وكَرّ عِلمُهم على العَمَل، تناوَبَ [11] العلمُ والعملُ فيهم حتّى صَفَتْ أعمالُهم ولَطُفَتْ، فصارَتْ [عُلومُهم] [12] مُسامراتٍ سرّية ومُحاوراتٍ رُوحيَّةٍ، وتشكّلَتِ الأعمالُ بالعُلوم لمكان لطافتها، وتشكّلَتِ العلومُ بالأعمالِ لقُوّة فِعلها، وسرايتها إلى الاستعدادات، وفي اتّباعِ الهَوى إخلادٌ إلى الأرض. قال اللّه تعالى: «وَلَوْ شِئْنا لَرَفَعْناهُ بها ولكنَّهُ أَخْلَدَ إلى الأرضِ وَاتَّبَعَ هَواهُ» [13].

فتطهيرُ نورُ الفطرة عن رذائل التَّخَيّلاتِ، والارتهانُ بالمَوهُوماتِ الّتي استرقَّتِ العُقُولُ الصِّغارُ المُداهِنَة لِلنُّفوسِ القاصِرَةِ هُوَ مِن شَأنِ البالِغينَ مِنَ الرِّجالِ، فتَصحَبُ نُفُوسُهمُ الطّاهِرةُ المَلأ الأعلى، فَتَسْرَح في مَيادين القُدْسِ، فَالنّزاهَةَ النّزاهَةَ مِنْ مَحَبَّةِ حُطامِ الدُّنيا، والفرارَ الفرارَ من استحلاء نَظَرِ الخَلقِ وعقائدِهِمْ، فتلك مَصارعُ الأدوان مِنَ الرِّجال.

فطالِبُ الرّفيقِ الأعلى مُكَلَّمٌ مُحَدِّث التّعريفات الإلهية، وارِدَةٌ عليه لمكان عِلمِهِ بصُوَرِ الابتلاء، واستيصالِهِ شافة الابتلاء بصدق الالتجاء، وكثرة وُلُوجِهِ على حَريمِ القُربِ الإلهي، وانغِماسه مع الأنفاس [14] في بِحارِ عَينِ اليَقينِ، وغُسله كثائفُ دلائلِ البُرهانِ بنُورِ العَيانِ [15]، فالبُرْهانُ للأفكارِ والعيانُ للأسرارِ، فلا بُرْهانَ دلالةٍ ولا عيان [16] عِلّةٍ، بل اتّباعٌ لشَعائِرِ المِلّةِ.

فاللهُ تعالى يَزيدُ الباطِنَ الصّافي الصّدري الكبيري [17] الفخري [18] إمداداً قُدسيّة، وينفعُ به الخلائقَ، ويُوَسِّعَ لهُ بابَ التَّنَصّلِ والاستغفار، حتّى لا يزال يَرتقي في معارجِ الاعتذارِ، إلى أن يتوغّل بُحبوحة الأسرار، ويُنفَخ في قوالب علومه رُوح الإنابة، ثمّ يُغَيِّب تحت أستارِ حُجُب الإنابة عن الأبصار، فلا يُدْرِكُه إلا كُلُّ سالكٍ لطريق الحقِّ ـ سبحانه وتعالى ـ سَيّارٍ.

مُذ بُرهَة من الزّمانِ كانَ القلبُ مُتطلِّعاً إلى مُواصَلةِ المجلسِ العالي ـ زادَهُ اللّه تعالى عَلاءً ـ فَبِالتِماسِ السَّيِّد شرف الدين المُهاجِرِ إليهِ الشّادر حاله الموجّه آماله تجدّد ذلك التطلّع، فصلّيتُ رَكعتَيْ الاستخارة، وتطلّعتُ إلى ما يأتي به القدر، فتحرَّرتُ هذه الكلمات، وأرجُو من اللّه تبارك وتعالى أن يُبارك في هذه المواصلة إن شاء اللّه تعالى. وصلّى اللّه على محمد وآله [19].

---

۱. فهرس مجاميع المدرسة العمرية فى دار الكتب الظاهرية بدمشق، ياسين محمد السوّاس، الكويت: معهد المخطوطات العربية، ۱۹۸۷م، ص۱۴۳.

۲. نگارنده این سطور پیش از این، آخرین بخش این مجموعه را که شامل چند مکتوب سعدالدین حمویی است، در قالب مقاله مستقلی تصحیح و منتشر کرده است. بنگرید: «مکاتیب سعدالدین حمویی»، منتشر شده در: جشن‌نامه استاد سید احمد حسینی اشکوری، به کوشش: رسول جعفریان، تهران: نشر علم، چاپ ۱، ۱۳۹۲، ص۴۵۱-۴۷۴.

۳. فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، محمود طیّار مراغی، تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، ج۱/۳۳، ص۱۹۰-۱۹۳.

۴. في "ظ": نسخة كتاب كتبه الإمام الكبير ... المحقق شيخ الإسلام قطب الوقت شهاب الدين أبو عبد الله عُمر بن محمد بن عبد الله بن محمد البكري السهروردي ـ أمتع الله الطالبين ببركات أنفاسه ـ إلى الإمام الحبر الكبير فخر الدين الرازي ـ رحمة الله عليه ونوّر ضريحه ـ.
وفي "م": كتب شيخنا شيخ الشيوخ قدوة الإسلام هادي طوائف الأنام إلى دار السلام قطب الأقطاب أبو حفص عُمر شهاب الملة والدين السهروردي إلى الإمام العلامة فخر الملة والدين الرازي ـ رضي الله عنهما ـ.

۵. في "م": لنشر

۶. في "م": نِعَم

۷. في "م": يتلقّح

۸. في "ظ": الفهم

۹. في "م": المُستقيمة

۱۰. إضافة من "م".

۱۱. في "ج": ويُناوَب؛ في "م": فيناوب.

۱۲. إضافة من "ج".

۱۳. سورة الأعراف، الآية ۱۷۶.

۱۴. في "ظ": الإيناس

۱۵. في "ظ": العرفان

۱۶. في "ظ": برهان

۱۷. هذه الكلمة سقطت من "م".

۱۸. هذه الكلمة سقطت من "ظ".

۱۹. في "ظ": وصلّى الله على سيّدنا محمد النبي وآله وصحبه وسلّم.
في "م": وصلّى الله على النبي محمد وآله الطيّبين الطاهرين أجمعين.

جمعه ۶ اسفند ۱۳۹۵ ساعت ۵:۳۵

پیام بهارستان، دوره جدید، شماره 26، ص517-527

رسالة محيي الدين بن عربي إلى الإمام فخر الدين الرازي

المصدر:

https://journals.ut.ac.ir/article_28067.html

و اینک متن عربی نامه:

بسم‌الله الرحمن الرحیم و به نستعین

الحمدلله و سلام علی عباده‌الذین اصطفی و علی ولیی فی‌الله تعالی فخرالدین محمد اعلی‌الله همته[1] اما بعد فانا نحمد الیک‌الله‌الذی لااله الا هو و قال رسول‌الله صلی‌الله علیه واله اذا احب احدکم اخاه فلیعلمه ایاه و انا احبک و یقول‌الله تعالی و تواصوابالحق و قد وقفت علی بعض توالیفک وما ایدك الله به من‌القوة المتخیلة وما تتخیله من الفکرالجید. و متی ماتغذت النفس من کسب یدیها فانها لاتجد حلاوة الجود والوهب ویکون‌من‌اکل من تحته والرجل من‌اکل من‌فوقه کماقال تعالی ولوانهم اقاموا التوریة والانجیل وما انزل الیهم من ربهم لاکلوا من فوقهم ومن تحت ارجلهم[2].

ولیعلم ولیی وفقه‌الله ان الوراثة الکاملة هی‌التی تکون من کل الوجوه لامن بعضها والعلماء ورثةالانبیاء.

فینبغی‌للعالی[3] ان یجتهدلان یکون وارثا من‌جمیع الوجوه ولایکون ناقص‌الهمة. و قد علم ولیی وفقه‌الله ان حسن اللطیفه[4] الانسانیة انمایکون بماتحمله من‌المعارف الالهیة و قبحها بهضدذلک.

وینبغی‌للعالی الهمةان لایقطع عمره فی‌معرفةالمحدثات وتفاصیلها فیفوتة حظه من‌ربه وینبغی له‌ایضا ان‌یسرح نفسه من سلطان فکره فان‌الفکر یعلم مأخذه والحق‌المطلق[5] لیس[کذلک][6] وان‌العلم بالله

۱ ـ ك. همته وافاض علیه برکاته و رحمته.
۲ ـ سورةالمائده آیه ۷۰.
۳ ـ ك. فینبغی‌للعالم‌العاقل.
۴ ـ ك. حسن‌الطبیعة.
۵ ـ ك. حق‌المطلوب.
۶ ـ متن. لیس‌ذلك. کلماتی‌که داخل این علامت قرار دارد نویسنده مقاله با مقابله با نسخ دیگر تصحیح کرده است.

خلاف‌العلم بوجودالله فالعقول [تعرف][۱] الله من‌حیث کونه موجوداًاو من حیث السلب‌لامن‌حیث الایجاب و هذا خلاف الجماعة من‌العقلاء والمتکلمین الاسیدنا ابا حامد قدس سره فانه معنا فی هذه‌القضیة و یجل‌الله سبحانه و تعالی ان یعرفه‌العقل بفکره و نظره فینبغی للعاقل ان‌یخلی قلبه عن‌الفکر اذا اراد معرفةالله تعالی من حیث المشاهدة .

وینبغی‌للعالی الهمة ان لایکون [تلقیه][۲] عند هذا من‌عالم الخیال وهی‌الانوار المتجسدة الدالة علی معان وراء هافان الخیال ینزل المعانی العقلیة فی القوالب الحسیة کالعلم فی صورة اللبن والقران فی‌صورة‌الجبل[۳] والدین فی‌صورةالقید[۴] وینبغی للعالی الهمة ان لایکون معلمه [و شاهده] مونثا متعلقا بالاخذ من‌النفس الکلیة کما ینبغی‌له ان لایتعلق بالاخذ من فقیر اصلا و کل مالا کمال‌له الابغیره فهو فقیر فهذا حال کل ماسوی‌الله سبحانه و تعالی . فارفع الهمة فی‌ان لاتأخذ علماالامن‌الله تعالی علی‌الکشف[۵] فان عندالمحققین ان لافاعل الاالله، فاذن لایأخذون الاعن‌الله لکن‌عقدالا کشفا وما فازاهل الهمةالا بالوصول الی عین الیقین انفة من بقاء مع علم‌الیقین .

واعلم[اهل‌الافکار][۶] اذابلغوا [فیها][۷] الغایةالقصوی اداهم فکر هم الی حال المقلد المصمم‌فان الامراعظم[۸] من ان یقف فیه‌الفکر فمادام الفکر موجودافمن المحال ان یطمئن‌العقل ویسکن . وللعقول

۱ - متن . یعرف .

۲ - در متن . ملقنه .

۳ - متن . صورةالحبل .

٤ - ك . صورةالقبه .

٥ - ك . علی‌الکشف و الیقین .

٦ - متن . ان الافکار .

۷ - متن فیه .

۸ - ك . اجل واعظم .

حدتقف[1] عنده من حیث قوتها فی‌التصرف الفکری ولها صفة القبول لما یهبه‌الله تعالی . فاذن ینبغی للعاقل ان یتعرض لنفحات[2] الجود ولایبقی ماسورافی قید نظره وکسبه[3].

[ولقد] اخبرنی من‌اثق به من اخوانک و ممن‌له‌فیک نیة حسنة جمیلةانه راك و قد بکیت یوما فسالك هوو من حضر عن‌بکاءك فقلت مسئلة اعتقدتها منذثلثین سنة تبین لی‌الساعة بدلیل لاح ان‌الامر علی‌خلاف ماکان عندی فبکیت وقلت ولعل‌الذی‌لاح ایضایکون مثل الاول فهذا قولك ومن‌المحال علی‌العارف[4] بمرتبة[العقل][5] والفکران یسکن او یستریح و لاسیمافی معرفة الله تعالی و من‌المحال ان تعرف ماهیته بطریق‌النظر . فمالك یااخی‌تبقی‌فی‌هذه‌الورطة ولاتدخل‌طریق الریاضات والمجاهدات[6] والخلوات التی شرعها رسول‌الله (ص) فتنال مانال من‌قال فیه سبحانه و تعالی [فوجدا] عبدا من‌عبادنااتیناه رحمة من عندناوعلمناه من‌لدناعلما[7] ومثلك‌من یتعرض‌لهذه‌الخطة الشریفة والمرتبة العظیمةالرفیعة .

ولیعلم ولیی و فقه‌الله تعالی ان‌کل موجود عند سبب ذلك السبب محدث مثله فان له وجهین :

وجه ینظر به‌الی سببه و وجه ینظر به‌الی موجده وهوالله‌تعالی . فاالناس‌کلهم ناظرون الی وجوه اسبابهم والحکماءالفلاسفة‌کلهم وغیر هم‌الاالمحققین من اهل‌الله‌تعالی‌کالانبیاء و الاولیاء والملائکةعلیهم

۱ ـ متن، یقف.

۲ ـ مأخوذ از حدیث نبوی، ان‌لربکم فی‌ایام دهرکم نفحات‌الافتعرضوالها .

۳ ـ ك، وکسبه فانه علی شبهة فی‌ذلك ولقد اخبرنی .

٤ ـ ك، علی‌الواقف.

٥ ـ متن، بمرتبه‌العاقل والفکر.

٦ ـ ك، الریاضیات والمکاشفات والمجاهدات.

٧ ـ سورةالکهف آیه ٦٤ .

الصلوة والسلام فانهم مع معرفتهم بالسبب ناظرون من‌الوجه‌الاخر الی موجد هم و منهم من نظرالی (ربه)[۱] من وجه سببه لامن وجهه فقال حدثنی قلبی عن‌ربی وقال الاخرو هوالکامل حدثنی ربی‌والیه [یشیر][۲] صاحبناالعارف بقوله اخذتم علمکم عن‌الرسوم میتاعن‌میت و اخذناعلمناعن‌الحی‌الذی لایموت و من کان‌وجوده مستفادا من‌غیره فحکمه عند ناحکم لاشیئی فلیس‌للعارف معول غیرالله البتة[۳].

ثم‌لیعلم ولیی‌ان‌الحق وان کان واحدا فان له‌الینا وجوها کثیرة مختلفة فاحذر[عن] الموارد[۴] الالهیة و تجلیاتها من هذا الفصل. فلیس الحق من کونه ربا حکمه کحکمه من کونه مهیمنا ولاحکمه من کونه رحیما کحکمه من کونه منتقما وکذلک جمیع‌الاسماء.

واعلم ان‌الوجه‌الالهی‌الذی هوالله اسم لجمیع‌الاسماء مثل الرب والقدیر والشکور و جمیعها کالذات‌الجامعة لما فیها من‌الصفات. فاسم‌الله مستغرق جمیع الاسماء فتحفظ عندالمشاهدة منک فانک لاتشاهده مطلقاً[۵].

فاذا ناجاك به وهوالجامع فانظر ماینا جیک[۶] وانظرالمقام‌الذی تقتضیه تلک المناجات او تلک‌المشاهدة و انظرای اسم من‌الاسماء الالهیة تنظرالیهافذلک الاسم‌الذی خاطبک او شاهدته فهوالمعبرعنه بالتحول فی صورة کالغریق اذا قال یاالله فمعناه یاغیاث او یا منجی او یا منقذ و صاحب‌الالم اذا قال یاالله فمعناه یا شافی او یا معافی وما اشبه ذلک و قولی التحول [فی‌الصورة] [۷] ماذکره مسلم فی‌صحیحه: الباری

۱ - متن. ربهم.
۲ - متن. اشار.
۳ - ك. معول‌الاالله سبحانه‌البتة.
۴ - متن. عندالموارد.
۵ - ك. مطلقاً اصلا.
۶ - ك. یناجیک به.
۷ - متن. فی‌صورة.

تعالی یتجلی فینکرو یتعوذ منه فیتحول لهم فی‌الصورة التی عرفوه فیها فیقرون بعدالانکاروهذاهومعنی المشاهدة هاهنا والمناجات والمخاطبات الربانیة.

وینبغی للعاقل ان‌لایطلب من‌العلوم الامایکمل فیه‌ذاته و ینتقل معه‌حیث انتقل و لیس‌ذلک الاالعلم بالله‌تعالی من حیث‌الوهب والمشاهدة فان علمک بالطب مثلا انما تحتاج الیه فی عالم‌الاسقام و الامراض فاذا انتقلت الی عالم مافیه مرض ولاسقم

(فمن)[۱] تداوی بذلک العلم فالعاقل لایسعی من حیث ان لایکون‌له خیره وان‌اخذه من طریق الوهب کطب‌الانبیاء فلاتقف معه ولیطلب العلم‌بالله وکذا[۲] العلم بالهندسة انماتحتاج‌الیه فی‌علم‌المساحة فاذا انتقلت ترکته فی‌عالمه و مضت‌النفس ساذجة لیس عندهاشیئی[۳] وکذلک الاشتغال بکل علم ترکته النفس عند انتقالها الی عالم‌الاخرة. فینبغی ان لا تأخذ منه الا مامست‌الحاجة الضروریة الیه ولیجتهد فی تحصیل ماینتقل معه حیث‌انتقل ولیس ذلک الاعلمان خاصة، العلم بالله تعالی والعلم بمواطن الاخرة و مایقتضیه مقاماتها حتی یمشی‌فیها کمشیه فی منزله فلاینکر[٤] شیئا اصلا فانه من اهل‌العرفان لامن اهل النکران وتلک المواطن مواطن التمیز لامواطن‌الامتزاج التی تعطی الغلط و یخلص اذا حصل فی‌هذالمقام ان یتمیز من حزب الطائفة التی قالت عندما تجلی لهاربها نعوذبالله منک لست ربنا[٥] فلما جاءهم فی‌الصورة التی عبدوها[٦] فیها اقروابه فما اعظمها من حسرة.

۱ ـ متن. ومن‌تداوی.
۲ ـ ك. کذلک.
۳ ـ ك. شیئی‌منه.
٤ ـ متن. تنکر.
٥ ـ ك. لست ربنا نحن‌منتظرون حتی یاتینا ربنا.
٦ ـ ك. فی‌الصورة التی عرفوها.

فینبغی للعاقل الکشف عن هذین العلمین بطریق الریاضة والمجاهدة والخلوة علی طریقته المشروطة .

وکنت اریدان اذکر الخلوة و شروطها و مایتجلی فیها علی الترتیب شیئا بعدشیئی بعد شیئی لکن [منعنی‌من] ۱ ذلک‌الوقت واعنی بالوقت علماء السوءالذین انکروا ما جهلواقید هم التعصب وحب‌الظهور والریاسة عن‌الاذعان للحق والتسلیم‌له ان‌لم یمکن الایمان به وهذاتمام الرسالة والله ولی الکفایة والتوفیق والصلوة والسلام علی نبیه وصفیه محمد واله وعترته .

اینک ترجمه تحت‌اللفظی متن عربی نامه :

سپاس برای خدا و درود بربندگان او آنهائیکه برگزیده است خدا آنها را و بر دوستم در راه خدا فخرالدین محمد خدا بلند گرداند همت او را. اما بعد ما حمد میکنیم درآغاز سخن با تو خداوند را خداوندی‌را که خدائی نیست بجز او و فرمود رسول خدا سلام براو و خاندان او. هرگاه یکی ازشما دوست بدارد برادرش را پس باید اعلام کند به او آنرا و من ترا دوست میدارم و میگوید: خداوند بزرگ یکدیگر را به حق نصیحت و هدایت کنید. آگاه شدم بربعضی از آثار تو و آنچه خداوند ترا تأیید کرده‌است بآن از نیروی تفکرکننده و آنچه تو آنرا می‌اندیشی ازفکر خوب هرگاه تغذیه کند نفس انسان از دسترنج خود نمی‌یابد شیرینی بخشش و عطا را و می‌باشد از جمله کسانی که از پائین‌تر از خود خورند و مرد آنست که از بالاتر از خود بخورد چنانکه گفت خدای بزرگ اگر آنها برپا می‌داشتند تورات و انجیل را و آنچه را که فرستاده شده است بسوی ایشان از طرف خدایشان هرآینه میخوردند از بالا و پائین [ازهر دو جانب بهره‌مند میشدند] .

۱ - متن، منع من.